

Особливості інклюзивного туризму як виду реабілітації студентів з інвалідністю

Дишко О.Л.

Приватний вищий навчальний заклад
«Академія рекреаційних технологій і права»

Вступ. Сьогодні в Україні необхідним є пошук інноваційних, водночас ефективних видів соціально-психологічної реабілітації людей з обмеженими можливостями. Незважаючи на потужну інформаційну кампанію та розробку і впровадження програм соціальної адаптації студентів з інвалідністю, у Волинській області все ще не налагоджена система комфортної і безпечної життєдіяльності неповносправних. Для здобувача вищої освіти з особливими потребами туризм – це рідкісна можливість побачити на власні очі архітектурні, художні надбання людства, поринути у чарівний світ природи, збагатитись культурою та традиціями попередніх поколінь. Тому, інклюзивний туризм – це сучасний вид туризму, який дозволяє залучити в туристичну діяльність будь-яку людину, незалежно від її фізичних та психологічних можливостей.

Метою роботи є дослідження ефективності впровадження інклюзивного туризму як потужного засобу активної реабілітації студентів з обмеженими можливостями.

Завдання дослідження: визначити рівень сприйняття студентами з інвалідністю засобів інклюзивного туризму.

Матеріал та методи: узагальнення наукових джерел із проблеми дослідження, анкетування.

Результати. Можливості туризму як виду реабілітації для студентів з інвалідністю досить великі: реалізує рухову активність, яка підвищує психічну стійкість організму; здійснює терапію і профілактику психосоматичних захворювань; допомагає встановлювати соціальні контакти та дає можливість виконувати різні соціальні ролі; виконує інтегративні функції, повертаючи людей з інвалідністю в суспільство; володіючи рисою «екологічності», покращує психоемоційний настрій; здійснює інтелектуальну, виховну та пристосувальну функцію щодо людини з інвалідністю [1].

Водночас потрібно враховувати негативні чинники організації інклюзивного туризму:

- дефіцит спеціалізованих туристичних підприємств;
- брак пропозицій щодо потреб людей з особливими потребами (недостатня кількість баз, пристосованих до їх потреб; брак віри в надавачів послуг щодо можливості створення попиту; не відповідність підтримки з боку держави);
- нестача пропозиції дає зворотну реакцію – зниження інтересу з боку людей з інвалідністю.

Ще зовсім недавно ніхто в туристичному бізнесі не звертав увагу на потенціал ринку людей з обмеженими можливостями. Однак тепер у

європейських туристичних центрах часто можна зустріти людей, які подорожують групами і самотійно, не обтяжуючи супроводом, адже інфраструктура підготовлена для їхніх потреб. Натомість таких туристів, в Україні, зокрема у Волинській області, виникає чимало бар'єрів, тому їх дуже рідко можна зустріти на туристських маршрутах. Отже, для розвитку інклюзивного туризму потрібен час, щоб суспільство і самі люди з обмеженими можливостями усвідомили, що туризм і нові незвідані краї для них відкриті та доступні.

Нами було проведено анкетування у ПВНЗ «Академія рекреаційних технологій і права» серед студентів з інвалідністю. На питання «Чи маєте Ви бажання займатися різними видами туризму?» позитивно підтвердили всі учасники опитування. Щодо питання «Чи б хотіли Ви брати участь разом зі всіма студентами у туристичних походах?» позитивну відповідь дали 82 % респондентів. Лише 12 % опитаних дали позитивну відповідь щодо питання «Чи відвідуєте Ви туристичні заходи, що проводяться у Вашому місті?». Анкетування нам показало, що більшість студентів з інвалідністю зацікавилися у практичній стороні різних видів туризму.

Наразі студенти спеціальності «Туризм» планують створити консультаційний центр інклюзивного туризму. Головною метою такого виду діяльності є розробка туристичних маршрутів для людей з обмеженими можливостями, особливо для студентів, які мають такі проблеми.

Аналізуючи перспективи розвитку інклюзивного туризму для студентів академії, необхідно провести такі заходи з підвищення доступності інфраструктури для таких туристів:

- вивчення умов вільного доступу до об'єктів туристичної інфраструктури та туристичних атракцій у м. Луцьку та Волинській області для людей з особливими потребами;
- облаштування туристичних об'єктів кнопками виклику, пандусами та спеціальними маркувальними знаками;
- інформаційне забезпечення проектів щодо безбар'єрного відпочинку, зокрема, на території Волинського краю;
- розробка ефективних механізмів на рівні області щодо реалізації проектів інклюзивного туризму.

Інклюзивний туризм для студентів з інвалідністю і без вад – процес взаємовигідний, адже нерідко саме людина з інвалідністю своїм прагненням до життя, волею, може надихнути здорову людину на краще сприйняття й осмислення свого життя.

З іншого боку, спілкування здорових та людей з інвалідністю у процесі реалізації інклюзивного туризму як психологічного виду реабілітації надасть особі з інвалідністю змогу змінити соціальну роль у суспільстві, оволодіти технологіями ефективного функціонування в різних умовах перебування, соціально активізуватись у процесі туристичних заходів, трансформувати свій світогляд, розвинути здатність до самообслуговування та організовувати свій побут в умовах навколишнього середовища, оволодіти новими знаннями,

уміннями та навичками [1].

Висновки. Туризм – вид реабілітації, який може реально допомогти студентам з особливими потребами відновитись, покращити психологічне самопочуття, не зосереджуватися на своїх соматичних відчуттях, вийти з важкої стресової ситуації, відчувати себе активним, потрібним людям та суспільству.

Таким чином, інклюзивний туризм може стати унікальним явищем для реабілітації здобувачів вищої освіти з інвалідністю, в аспектах пізнання та можливості повноцінної соціалізації.

Література

1. Інклюзивний туризм – новий вид реабілітації людей з інвалідністю. URL: <http://www.dsma.dp.ua/ua/novini/178-inklyuzivnij-turizm-novij-vid-reabilitatsiji-lyudej-z-invalidnistyu> (дата звернення: 10.12.2019)

Інформація про авторів:

Дишко О.Л.

доцент кафедри туризму та економіки

кандидат педагогічних наук, доцент

ПВНЗ «Академія рекреаційних технологій права»

Луцьк, Україна

OlesyaDyshko@ukr.net

Поступила до редакції 13.11.2019р.